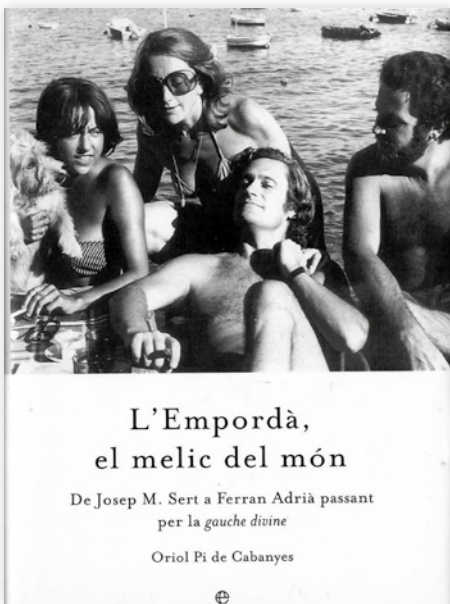

Un capítol dedicat a Joan Guinjoan

Carles Martí Martí

Portada del llibre *L'Empordà. El melic del món*, d'Oriol Pi de Cabanyes, amb el subtítol de Josep M. Sert a Ferran Adrià, passant per la «gauche divine» i publicat per l'Esfera de los Libros l'any 2006.

L'Empordà, la coneguda i per molts desitjada comarca catalana, és el motiu d'aquest llibre que recorda el seu atribut de ser «com el melic del món». Tal és l'atracció d'aquesta comarca catalana reconeguda com a sojorn i refugi d'una munió d'intel·lectuals i artistes de tota mena. L'indret és conegut també com la «Babel de les Arts» pels personatges que hi han passat. Així cal recordar l'arquitecte Sert, la *bailaora* Carmen Amaya, l'escriptor Josep Pla, el pintor Dalí i la seva esposa Gala o l'escriptor Josep Palau i Fabre, entre molts altres que hi van fer estada. Ens situem entre els anys seixanta i setanta del segle XX quan es va popularitzar el moviment de la «gauche divine» que va aplegar un gran i heterodox grup d'artistes de tota mena representatius de l'avantguarda cultural de finals del passat segle.

Entre ells hi hem trobat la figura senyera del nostre Joan Guinjoan, el famós músic i compositor riudomenc recentment traspasat. Guinjoan, com també altres artistes de l'època, passava les temporades vacacionals a l'Empordà, el mític territori on hi trobava la tranquil·litat i la inspiració per crear la seva música. De tots els pobles del Baix Empordà, ell va triar el petit nucli de Monells, poble que pertany al municipi de Sant Sadurn de l'Heura junt amb l'agregat de Cruïlles. Es tracta de tres nuclis de població propers que ben just arriben al miler d'habitants i que d'ençà dels anys setanta del segle XX constitueixen un municipi conjunt. De Monells, cal destacar el seu ambient medieval i el fet de ser famós per atribuir-se l'invent de la unitat de mesurar el cereal denominat la «mitgera», una unitat de pes que es fa servir des de temps immemorials. També val la pena recordar l'església de Sant Genís construïda fa més de mil anys (1019) i que després de diverses rehabilitacions s'ha convertit en un exemplar del millor gòtic català. Al centre històric del poble s'hi troba la plaça porxada i a l'exterior encara es veuen restes de l'antiga muralla. Per Monells hi passa el riu Rissec, un petit riu que neix prop del Parc Natural de les Gavarres. El poble està situat molt a prop de la capital de la comarca: la Bisbal de l'Empordà.

Monells va ser per a Guinjoan un refugi, lluny de l'atzarosa vida urbana on el nostre músic, des de la solitud rural, oficiava l'acte creatiu de compondre la seva música. Guinjoan, home de poble, composava la seva música en contacte amb la terra quan el vent de la tramuntana bufava i travessava portes i finestres amaranant l'ambient. A Guinjoan li recordava el seu Riudoms natal quan el vent de mestral esventava la terra i eixordava amb el seu xiulet la pau de les cases. Amb aquest paral·lelisme entre la tramuntana de la Catalunya Vella i el mestral de la Catalunya Nova Guinjoan hi trobava l'ambient que el va veure néixer i fer-se gran per arribar a la plenitud artística. A Guinjoan, doncs, Pi de Cabanyes dedica el capítol «Joan Guinjoan. El refugi creatiu del músic al poble de Monells (Baix Empordà)» (vegeu-ne les pàgines 119-125). >>